

Predkladacia správa

Návrh zákona o dohľade nad uplatňovaním náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci dovozcov dovážajúcich cín, tantal a volfrám, ich rudy a zlato s pôvodom v oblastiach zasiahnutých konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach predkladá na rokovanie vlády SR podpredseda vlády a minister hospodárstva SR. Podnetom na jeho predloženie je implementácia Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/821 zo 17. mája 2017, ktorým sa ustanovujú povinnosti náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci dovozcov Únie dovážajúcich cín, tantal a volfrám, ich rudy a zlato s pôvodom v oblastiach zasiahnutých konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach (Ú. v. EÚ L 130, 19. 05. 2017), ďalej len „(nariadenie (EÚ) 2017/821)“, do právneho poriadku SR.

Z nariadenia (EÚ) 2017/821 vyplývajú pre členské štáty povinnosti, splnenie ktorých tvorí právny rámec návrhu zákona. Nariadenie (EÚ) 2017/821 je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch EÚ. Jeho čiastočná účinnosť je od 29. mája 2017 a uplatňuje sa od 9. júna 2017, s výnimkou ustanovení uvedených v čl. 20 ods. 3, ktoré sa uplatňujú od 1. januára 2021.

Účelom nariadenia (EÚ) 2017/821 je zabrániť, aby sa zisky z obchodovania s niektorými nerastnými surovinami, konkrétne rudami obsahujúcimi cín, tantal, volfrám a zlato a kovmi získanými tavením a rafináciou týchto rúd, používali na financovanie ozbrojených konfliktov a prostredníctvom náležitej starostlivosti obmedziť príležitosti ozbrojených skupín a bezpečnostných síl v oblastiach zasiahnutých konfliktom alebo vo vysokorizikových oblastiach na obchodovanie s týmito rudami a kovmi.

Napriek tomu, že zdroje prírodných nerastných surovín v oblastiach zasiahnutých konfliktom alebo vo vysokorizikových oblastiach sú dôležitým faktorom rozvoja, môžu príjmy z nich podporovať násilné konflikty a podkopávať tak snahy o rozvoj, dobrú správu a právny štát. Pre zabezpečenie mieru, rozvoja a stability v uvedených oblastiach je nanajvýš dôležité prerušiť prepojenie medzi konfliktom a nelegálnou ťažbou nerastných surovín. V tomto kontexte zodpovedné obstarávanie týchto surovín je v záujme medzinárodného spoločenstva a je preto predmetom usmerňujúcich zásad OSN týkajúcich sa podnikania a ľudských práv (Usmerňujúce zásady týkajúce sa podnikania a ľudských práv: Implementácia rámca Organizácie Spojených národov „Chrániť, rešpektovať a naprávať“, podporované Radou OSN pre ľudské práva v jej rezolúcii č. 17/4 zo 6. júla 2011 (A/HRC/RES/17/4)) a usmernení OECD týkajúcich sa nadnárodných podnikov (Usmernenia OECD pre nadnárodné podniky, OECD 2011). Rovnako rezolúcia Bezpečnostnej rady OSN č. 1952 (2010), ktorá je osobitne zameraná na Konžskú demokratickú republiku a jej susedné krajiny v strednej Afrike, vyzýva k dodržiavaniu náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci.

Podľa nariadenia (EÚ) 2017/821 dovozcovia Únie budú individuálne zodpovední za dodržiavanie povinností náležitej starostlivosti stanovených v tomto nariadení. Na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia môžu prispieť viaceré existujúce i budúce schémy náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci, ktoré sa zameriavajú na prerušenie spojitosti medzi konfliktom a získavaním cínu, tantalu, volfrámu a zlata. Takéto schémy využívajú nezávislé externé audity, aby certifikovali taviarne a rafinérie, ktoré už majú schémy na zabezpečenie zodpovedného získavania nerastných surovín. Uvedené schémy bude možné uznávať v systéme Únie týkajúcom sa náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci.

Systém náležitej starostlivosti sa vzťahuje iba na dovozcov EÚ, ktorí tieto rudy a kovy dovážajú z krajín mimo EÚ (neplatí pre dovozy v rámci EÚ) a pri ročnom dovoze, ktorý presahuje stanovené prahové množstvá.

V súvislosti s uvedeným a na presadzovanie nariadenia (EÚ) 2017/821 sa od členských štátov požaduje splniť nasledovné povinnosti ešte pred účinnosťou nariadenia:

1. určiť orgány zodpovedné za primerané a účinné presadzovanie nariadenia

2. stanoviť opatrenia (sankcie) v prípade porušenia ustanovení nariadenia a ich vykonanie

Tieto požiadavky sú obsahom predkladaného návrhu zákona.

Prijatie návrhu zákona nebude mať vplyv na rozpočet verejnej správy, keďže zákon sa bude vykonávať v rámci už existujúcich štruktúr verejnej správy bez nárokov na nových zamestnancov a technické vybavenie. Návrh zákona nepredpokladá sociálne vplyvy, vplyv na životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, na podnikateľské prostredie, ani vplyvy na služby pre občana a vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Prijatie návrhu zákona nebude mať vplyv na podnikateľské prostredie (dovozcov). Priamy vplyv má samotné nariadenie (EÚ) 2017/821, ktoré ustanovuje povinnosti náležitej starostlivosti.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je SR viazaná, ako aj s právom EÚ.

Materiál nebude predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Text nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/821 zo 17. mája 2017, ktorým sa ustanovujú povinnosti náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci dovozcov dovážajúcich cín, tantal a volfrám, ich rudy a zlato s pôvodom v oblastiach zasiahnutých konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach, OJ L 130/12, je dostupný na stránke:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32017R0821>